దీపావళి కదల పోటీలో రెండవ బహుమతి రు. 1500 లు పొందిన కద

గాజుకళ్ళకి

విందు ముగిసింది, అతిథులొక్కొక్కరే రామారావుగారి దగ్గర సెలవు తీసుకుంటున్నారు.

డాబామీద వెన్నెల్లో జరిగిన విందవడంవలన కాబోలు, అతిథులు వెళ్ళిపోతూంటే, ప్రియురాలిని తెల్లవారుఝామున వదిలిపెట్టి ప్రియుడువెళ్లి నప్పుడు ఆ యువతి మొహంలో తాండవించే తృప్త్యనురాగాల మధ్య ఒంటరితనంలా, ఆ విందు జరిగిన ప్రదేశంలో కాళీ, మెల్లగా ప్రవేశిస్తోంది.

అతిథులకు భోజన పదార్థాలు సుష్టుగా అమర్చబడ్డట్లు, టేబిళ్ల మీద ప్లేట్లలో మిగిలిన పదార్థాలను చూస్తేనే తెలుస్తుంది. ఆ డాబామీద నుంచి దూరంగా సముద్రం కన్పిస్తుంది. ఊళ్లో దూరంగా వెలుగుతున్న లైట్లూ కన్పిస్తాయి.

అటు పట్టణం యొక్క నాగరికతనిలో తళుకు బెళుకులూ, ఇటు ప్రకృతియొక్క గంభీరసౌందర్యం రెండు అందుబాటులోనే వుంటాయి. దేనిని కోరుకునే వ్యక్తి దానిని చూసి ఆనందించవచ్చు. నోటికందిచ్చిన అమృతమయమైన పదార్థాలనూ, కంటికి లభ్యమైన సుందరదృశ్యాలూ కూడా విస్మరించి, కబుర్లు కలబోసుకుని ఆనందించే బాతాఖానీ ప్రియులకు కూడా అది బ్రహ్మాండమైన విందే!

రామారావుగారు ఊళ్లో పలుకుబడిగల వ్యాపారస్థుడు కాబట్టి, అతనిచ్చిన విందులో, పురప్రముఖులు చాలామంది పాల్గొన్నట్లు, ఆ డాబాముందు చీమల బారులా విచ్చిన కార్లే ప్రత్యక్షసాక్ష్యం. విందయ్యాక ఒకొక్కటే, అంబాసిడర్, డాడ్జి, చివర్‌లెట్, స్టాండర్డు, స్టూడిబేకర్ మొదలైన రకరకాల కార్లు కదిలిపోతూంటే, ధనికులలో కూడా ఇన్ని తరగతులా అని ఆశ్చర్యం వేస్తుంది. అటు కార్లు కదిలిపోతున్న ధ్వనిగాని, ఇటు సర్వర్లు టేబిళ్లను శుభ్రం చేస్తున్న శబ్దంగాని, దూరంలో సముద్రపు హోరులోని అవ్యక్త సంగీతంగాని, దగ్గరలో మైకులోని పాటలుగాని, ఏవీ లెక్కచెయ్యదగినవి కానట్లు, ఇద్దరు వ్యక్తులు, డాబామీద ఒకమూల కుర్చీలలో కూర్చుని సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకుంటున్నారు. వాళ్ల మెదడులకు కావలసినంతమేత దొరికింది. ఇతర్లమీద చెప్పుకునే కబుర్ల ముందు ఎన్నిస్వీట్సుతో చేసిన విందైనా దిగదుడుపే, వాళ్లిద్దరకూ.

'నే చెప్పానా, వాళ్లిద్దరి మధ్యా పచ్చగడ్డి వేస్తే భగ్గుమంటుందని.' అన్నాడు తన తెలివితేటలనేకాక పళ్లని కూడా బయటపెడుతూ, వాళ్లిద్దరిలో, ఒకాయన; ఆయన పేరు శీనయ్య; వయస్సు ఏభై దాటింది; నల్లగా బొద్దుగా వుంటాడు, పంచెకట్టు కట్టి, నల్లకోటు తొడిగి, తలపాగా చుట్టి, నుదుట బొట్టుపెట్టి 'అర్ధడాక్కు' ప్లీడరు ఆయన అజీర్ణ రోగంవల్ల విందులోని పదార్థాలనంతగా అరగించలేకపోయినా, విందుకు వచ్చిన అతిథుల గురించి విషయాలు ముచ్చటించుకోవడంతోనే, అతనికీ, అతనితోటి వ్యక్తికీ కడుపు నిండిపోయింది.

'ఇంతకుముందు విన్నానుగాని, ఇద్దరిలోనూ అంతంత కావేషాలు పెరిగాయని ఎరుగను' అన్నాడు. సత్యంగారనే రెండవ వ్యక్తి ఆయన వయస్సుకూడా ఏభై దాటింది. బాగా ఆస్తివుంది; కోర్టు వ్యవహారాలంటే చెవికోసుకునే ఆసక్తివుంది; సన్నగా,ఎర్రగా వుంటాడు. గ్లాస్కో పంచెమీద సిల్కులాల్చీ వేస్తాడు

'ఇంతా అంతాకాదు. జయరావుని ఎలా పడగొట్టాలా? అని శివరావు వెయ్యివిధాల ప్రయత్నిస్తూ, అహర్నిశలూ ఆలోచిస్తుంటాడు. శివరావుని ఎలా అణగద్రొక్కాలా? అని జయరావు చూస్తుంటాడు. వృత్తిలో పదేళ్లనుంచీ వీళ్లకి బలే పోటీగావుంది'

'అసలు జయరావునుగురించి నా కంతగా తెలియదు కాని, చాలా గర్విష్ఠి అని విన్నాను' అని సత్యంగారు మరికొన్ని వివరాలకోసం ఎరవేశారు.

'అది గర్వంకాదులే, మనిషి మొత్తానికి మంచివాడే. చాలా పట్టుదలగలవాడు, కష్టపడికూడా పనిచేస్తాడు; వాళ్లనాన్న పెద్ద ప్లీడరు. చాలాడబ్బు సంపాదించాడు. ఆయన ఈ వూరు వచ్చేసరికి ఆయనకీ ఈ కొడుకు వున్నాడుగాని భార్యలేదు. గిరిధర రావుగారు, కొడుకుని గారాబంగానేకాక మంచి పద్ధతులలో పెంచాడు. ఆయనకు సాంప్రదాయంయందు ఎంతో గొప్ప గౌరవం వుంది. చనిపోయిన తనభార్య ఆత్మ ఏ మాత్రమూ దుఃఖించకుండా వుండాలని ఎంతో జాగ్రత్తగా మెసిలేవాడు. కొడుకు విపరీతమైన మాతృభక్తి కలిగి వుండేటట్లు పెంచాడు. జయరావు రోజూ కోర్టుకి వచ్చేముందు, తల్లి ఫొటోకి నమస్కరించి, ఆమె ఆశీర్వాదం పొందినట్లు వూహించుకుని మరీ బయల్దేరుతాడు.'

'అబ్బా! చెప్పుకోదగ్గ విషయమేమరి'

'అంతేకాదు, తన తల్లి ఆదర్శ స్త్రీ అనీ, తండ్రి ఆదర్శ పురుషుడనీ అతని నమ్మకం'.

సత్యంగారు వశానంగా పరధ్యానంగా తలూపారు శీనయ్య ఆయనవైపు చూశాడు. ఏమిటాలోచిస్తున్నారన్నట్లు. రామారావుగారు చాలామంది అతిథుల్ని సాగనంపేసి, కొంతమంది సరదాగా పేకాడుకుందామంటే, అందుకు తగిన ఏర్పాట్లు చేయిస్తున్నారు. ఒక మూల ఆఖరి వరకూ వేచి వుండవలసిన సేవక బృందం యొక్క భోజనాలవుతున్నాయి. సత్యంగారు, కొంచెం నిదానంగా, 'మరి శివరావు చరిత్ర ఏమిటి?' అని అడిగారు.

'మీకు తెలియదా? ఈ వూళ్లో చాలామందికి తెలుసునే ఆ విషయం'

'ఆ...అదే...ఎవరికో ... పుట్టాడని...'

'ఎవరికో ఏమిటి, భోగందానికి పుట్టాడని. అందుకే శివరావు దగ్గరెవరైనా అతని తలిదండ్రుల విషయం ఎత్తితే, ఛ్రదుమంటాడు'

'తల్లి ఎవరో తెల్సుగాని... తండ్రి ఎవరైనా కావచ్చు'

'అదా రహస్యం! అందుకే జయరావు అప్పుడప్పుడూ 'రెస్పెక్టబుల్ ఫామిలీ' అని చెణుకులు విసరటం దానికి శివరావు మండిపడడం జరిగింది విందులో.'

'శివరావు అంటే జయరావు చూపించే నిరసనా శివరావు కళ్లల్లో జయరావు వైపు చూసినప్పుడు మండే మంటలూ, వాళ్లలోని మనస్పర్థల్ని చాటి చెప్తూనే వున్నాయి.'

'అంతేకాదు, శివరావు, కొంతమంది ముందర జయరావు అంతు చూస్తానని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. అతనొక రౌడీలా వుండేవాడు, చిన్నతనంలో. ఇప్పటికీ మనిషి వస్తాదులాగ వుంటాడు. మొహంలో క్రూరత్వం వుట్టిపడుతూ వుంటుంది. ఆ

ఉంగరాల జుత్తే లేకపోతే, ఆ నల్లని పొడుగాటి విగ్రహం చూసి, పగలే చంటి పిల్లలు జడుసుకుంటారు.' అని శివయ్య అన్నాడు.

'జయరావులో నాజూకుతనం, దర్జా ఉట్టి పడుతూంటాయి. పచ్చని పండు తమలపాకు లాంటి శరీరచ్ఛాయా, సన్నని మనిషీ, అతని మాటలలోని సౌమ్యం, నడతలోని సౌజన్యం ఎవరినైనా ఇట్టే ఆకర్షిస్తాయి. అందుకే అతను అంత త్వరగా పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు అయ్యాడు. వయస్సు కూడా చిన్నదిలాగే వుంది.'

'ఆ ముప్ఫై ఎనిమిది వుండచ్చు. శివరావుకి కూడా దగ్గరదగ్గర అంతే వుంటుంది.'

ఇద్దరూ ఒకసారి తమ చుట్టూ పరిసరాలు పరిశీలించారు. పేకాటకు జోరుగా ప్రయత్నాలు సాగుతున్నాయి. వీళ్లిద్దరికి అలదులో ఉత్సాహం అంతగా లేదు. క్రింది వాళ్లలో చాలా సంఖ్య తగ్గిపోయినా, ఇంకా కొన్ని అక్కడక్కడ వున్నాయి రామారావు

గాజు కిటికి

గారూ, పోలీసు సూపరెండెంటూ, మాట్లాడుకుంటూ డాబా మెట్లవద్ద నిల్చున్నారు.

ఆకాశంలో వెన్నెల, మనుషులలో ఇతరుల తప్పుల్ని ఎంచేటప్పుడు వివేకం వల్చబడ్డట్టు, క్రమంగా వల్చబడుతోంది.

'పాపం జయరావుమాటలు శివరావుని బాగా కలవరపర్చాయి' అని సత్యంగారన్నారు.

'తల్లి వ్యభిచారైతే ఆ సంతానానికి సంఘంలో తగిన గౌరవం లభించదు అని జయరావు గట్టిగా వాదించాడు' అని శివయ్యగారు అందించారు.

'ఆ మాటలు తన నుద్దేశించి అన్నవే నని గ్రహించి, శివరావు మొహంలో చూపించిన 'ఫీలింగ్సు' నే నెప్పటికీ మర్చిపోలేను. కళ్లు ఎరుపెక్కాయి. శరీరమంతా చిన్న వణుకు వచ్చింది. మొహంలో క్రోధం ఉట్టిపడ సాగింది. ఆ ఆవేశంలో. 'ప్రతి స్త్రీ పతివ్రత అని నమ్మడం ఎలా?

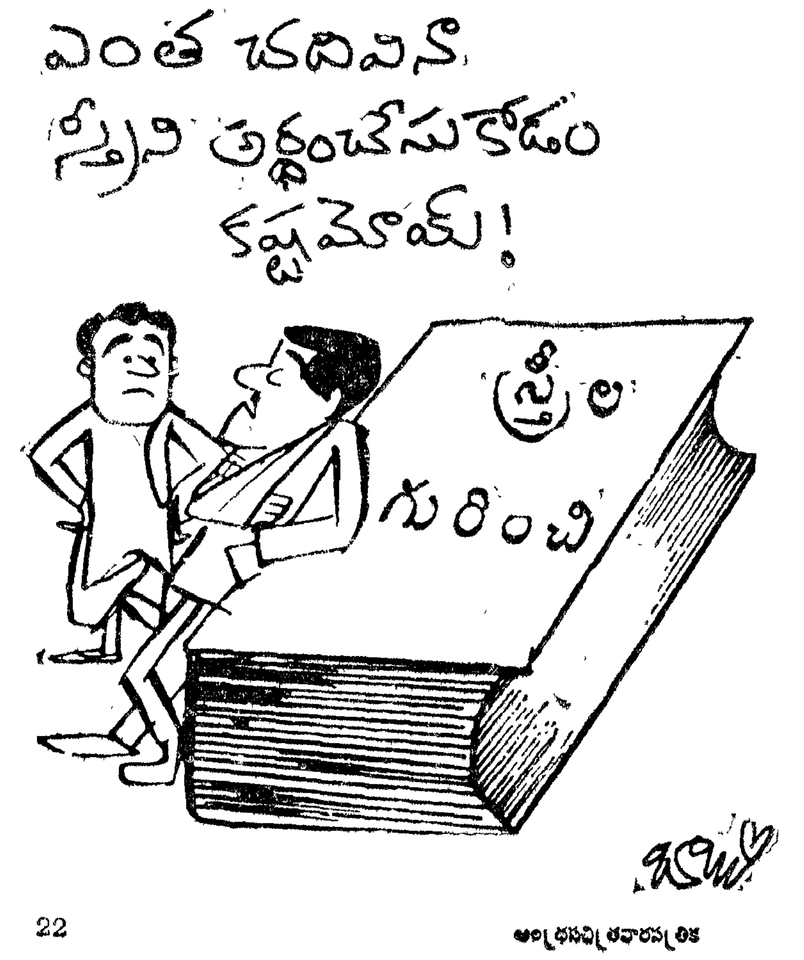

ఆమె రహస్య వ్యవహారాలు ఇతరుల కెలా తెలుస్తాయి?' అని ఒక చిన్న లెక్చరు దంచాడు.'

'మొత్తానికి రామారావుగారు కలుగజేసుకోనక పోతే వ్యవహారం చాలావరకూ వెళ్లేదే. ఆయన శివరావుని ఏదో పనుంధని మెల్లిగా అవతలికి తీసికెళ్లి అతనిలో ఆ వుద్రేకం తగ్గేదాకా ఆ కబుర్లూ ఈ కబుర్లూ చెప్పి ఆ ధోరణినుంచి మళ్లించాడు.'

'అవునవును' అన్నారు సత్యంగారు.

'అయినా జయరావుకి అంత అహంభావం పనికిరాదు. తన తలిదండ్రులు ఆదర్శమూర్తులైనంత మాత్రాన, ఇతరుల్ని అవమానించాలని ఎక్కడుంది? శివరావు తల్లి వ్యభిచారైతే పాపం అతనేం చెయ్యగలడు? బురదలో పుటినంత మాత్రాన తామరపువ్వు విలువ తగ్గిందా'?

'లవునయ్యా, పునుగూ, కస్తూరీ మొదలైన సుగంధ ద్రవ్యాలు ఎక్కడనుంచి ఉద్భవించాయి. వాటి జన్మస్థానం నీచమైనంతమాత్రాన వాటికి గౌరవం తగ్గిందా?'

'అందులోనూ 'క్రాస్ బ్రీడ్' వల్ల పుట్టినవాళ్లు చాలా తెలివైన వాళ్లవుతారంటారు. ఏమంటారు...అహ్హాహ్హా' అని యిద్దరూ నవ్వుకున్నారు.

వాళ్ల కబుర్లు అంతమయ్యేసరికి, ఊరినిండా అప్పులుచేసి పరారైన ఆసామిలా, చంద్రుడు ఆకాశంలో మాయమయ్యాడు. డాబామీద నాలుగు టేబిళ్ల మీద పేక ముక్కలు చకచకా పంచబడుతున్నాయి. డాబామీద ఎలక్ట్రిక్‌లైట్లు చుట్టూ చీకటిని మరింత స్పష్టం చేస్తున్నాయి.

ఇద్దరూ మెల్లిగా లేచి, రామారావుగారి వద్ద సెలవు తీసుకుని, బయట పడ్డారు. వాళ్ల ఇళ్లు అక్కడికి దగ్గరే కాబట్టి నడిచే వెళ్లదల్చారు. సత్యంగారు సిగరెట్టు మీద సిగరెట్టు వెలిగిస్తూనే వున్నారు. శివయ్యగారికా దురలవాట్లు లేవు. ఇద్దరూ కొంతదూరం మౌనంగా నడిచాక శివయ్య, 'వీళ్లిద్దరిమధ్యా స్పర్ధ ఇంకా పెరుగుతుంది. ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరు పూర్తిగా నాశనమయ్యేదాకా ఆగదు.' అన్నాడు.

సత్యంగారు మెల్లిగా, 'నా వుద్దేశంలో శివరావు గట్టి పన్నాగం పన్నుతాడు.

అన్నారు.

'అవునవును శివరావు విలాగ్గానా ఉద్దండ పిండం. ఎంతైనా 'క్రాస్‌బ్రీడు' కదూ. అద్భుతమైన తెలివితేటలుంటాయి. అహ్హాహ్హా'. అని శీనయ్య నవ్వాడు.

'మరేమరే క్రాస్‌బ్రీడంటే మాటలా?' అహ్హాహ్హా' అని ఇద్దరూ నవ్వుకుంటూ, తమ ఇళ్ళవైపు నడకలు సాగించారు. చుట్టూ చీకట్లు వాళ్ళని మింగేశాయి. మనిషిని సంఘం అడుగడుగునా విమర్శించి సాధిస్తూనే వుంటుంది. సంఘంలోని విమర్శనాశాఖ కధిపతులు శీనయ్యా, సత్యం.

*　　*　　*

శివరావు మనస్సు పగబట్టిన త్రాచులా బుసకొడుతూ కాటేసే అవకాశంకోసం ఎదురు చూస్తోంది. జయరావుకీ తనకీ మధ్య స్పర్ధపెరిగి అయిదారేళ్ళవుతోంది. అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా జయరావు తనని అవమానిస్తూనే వున్నాడు. తన చదువుగురించిగాని, రూపం గురించిగాని, డబ్బుగురించిగాని, మరే విషయంగురించైన తన నవమానిస్తే, అంత బాధపడేవాడు కాదు. కాని తన పుట్టుకగురించి అవమానిస్తే అందుకేమీ జవాబివ్వలేని నిస్సహాయ స్థితిలోపడి విపరీతమైన మనోవేదనకు గురయ్యేవాడు.

గాజు కిటికి

తనపుట్టుక నీచమైనదని తనను నీచంగా చూస్తే తనేం చెయ్యగలడు? తన తల్లిని తను ఎంచుకోలేడుగదా! తన తల్లిచేసినపనికి తనను సంఘం శిక్షిస్తేనూ, జయరావులాంటివాళ్ళు అవమానిస్తేనూ తను తలవంచుకోవడం తప్ప ఏం చెయ్య గలడు? తన తల్లిపేరు ఆవూళ్ళో ప్రతి వెధవ నోట్లోనూ నలగడమే! అది చెవిలో పడ్డప్పుడల్లా తేలు కుట్టినంత బాధపడే వాడు.

చిన్నతనంలో తననెవరైనా తల్లిగురించి ఎత్తిపొడిస్తే, వాళ్ళని చావగొట్టేవాడు, తోటిపిల్లలైతే. తన కండబలంతోనూ, పొగరుమోతు తనంతోనూ ఎదుటివాళ్ళ నోరు మూయించాలని చూశాడు. కానీ పెద్దయినకొద్దీ, కేవలం రౌడీజం లాభం లేదని, సంఘంమీద కసితీర్చుకోవడానికి న్యాయశాస్త్రం బాగా తెలియాలని, న్యాయ శాస్త్రం అభ్యసించాడు. తను కాలేజీలో చదివినప్పుడూ, న్యాయవాదిగా పేరొంది నప్పుడూ, అంతగా ఎవరూ తననవమా నించాలని చూడలేదు. కొన్ని సంవత్సరాలు తను తిరిగిన వాతావరణంలో ఆ ప్రసక్తే రాలేదు.

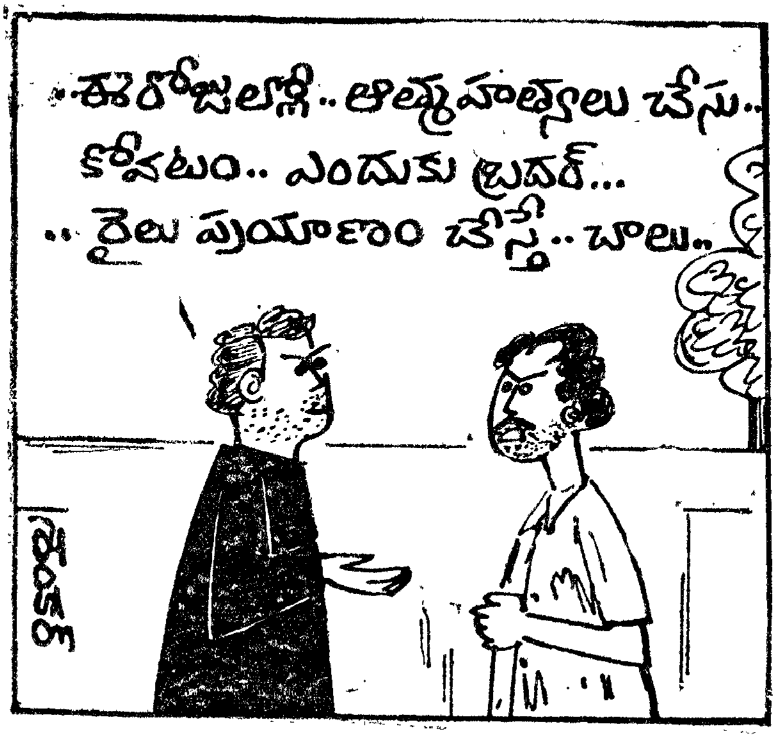

వయసులో రక్తపు బలిమివల్ల అణిగి వుండే రోగాలు వయసు మళ్ళినవెంటనే బయటపడ్డట్లు, శివరావు కొస్త పేరుగల వకీలుగా వృద్ధిచెంద నారంభించేసరికి ప్రజలనోళ్ళలో అతని పాతచరిత్ర నలగ సాగింది.

ఎప్పుడు ఎవరు పెట్టారో గాని అతనికి బోగం వకీలు అనే వాడుక పేరు కూడా వెలిసింది. కొత్తవాళ్ళూ, తెలియనివాళ్ళూ ఆ పేరు ఎందుకు వచ్చింది అని అడిగితే. వూళ్ళోవాళ్ళు, అతనొక బోగం దానికి పుట్టాడని, అందువల్ల అతనికా పేరు వచ్చిందనీ చెప్పారు. కానీ అవన్నీ అతని చెవిని ఎక్కువగా పడేవికావు. ఎందుకంటే, రెండు చేతులా డబ్బూ, మంచి పేరూ సంపాదిస్తూండడం వలన అతని ఎదుట అతన్ని కించపరిచే మాటలనడానికి ఎవరికీ సాహసం వుండేదికాదు.

ఆ పని జయరావు ప్రారంభించేసరికి, శివరావుకు ఒళ్ళుమండి పోయేది. జయరావు తనని చూసే చూపులో గౌరవం వుండేది కాదు. తనొక అంటరాని వాడన్నట్లు చూసేవాడు. దానికి మనసులో మధనపడి పోవడం తప్ప వేరే ఏమీ చెయ్యలేక పోయే వాడు.

ఒక రోజున బార్‌లో జయరావు ఎవరి తోనో 'పిల్లలు సంసారికీ పుడతారు, వ్యభి చారికీ పుడతారు. కాని సంఘంలో ఇద్ద రికీ ఒకే రకమైన స్థానం లభించదు. తల్లిదండ్రులిద్దరు బట్టే సంతానానికి గౌరవం లభిస్తుంది. మన కళ్ళముందే ఒక వ్యక్తి విషయం చూస్తున్నాం. వీధిలో అతన్ని ఏ పేరుతో పిలుస్తున్నారో వింటే ఆ విషయం స్పష్టమవౌతుంది.' అంటూంటే తను విన్నాడు. అంత ప్రత్యక్షంగా తనను అన్నం దుకు వెంటనే జయరావును ఏదైనా చేసేద్దామన్నంత కోపం వచ్చింది గాని, కొద్ది నిముషాలు అతికష్టం మీద తనను తాను అదుపులో పెట్టుకుని, తను ఏమైనా చేస్తే ఆనిందను స్వయంగా అంగీకరించి నట్లవుతుందని ఊరుకున్నాడు. ఒకరిద్దరు ఓరకంటితో తనను కనిపెడుతూండడం గమనించాడు. తను ఆ మాటలు విన్పించు కోనట్లు నటించాడు. కానీ ఆ రాత్రంతా గుండెల్లో అశాంతి తిష్టవేసుకుంది అతనికి.

ఎన్ని విధాల ఆలోచించినా తనను

సంఘం ఈ విధంగా శిక్షించడం చాలా క్రూరంగా కన్పించింది. స్త్రీ మాతృ మూర్తి అవడానికి ప్రకృతి కారణ భూతం. అందుకు సంఘం ఆమె సంతానం పైన ఆదరణ చూపించే బదులు ఆంక్షలు విధించి వాళ్లల్లో హెచ్చుతగ్గుల్ని నిర్ణయించడం అమానుషం. తన తల్లి వ్యభిచారిణి కావటం ఆమెది తప్పే. కాని ఎలాంటి పరిస్థితులలో ఆమె పతితురాలైందో విచారించే వారేరి? తన తల్లి తననెంత ప్రేమగానో చూసేది. తనేం కోరితే అది కొనిచ్చేది. తను ఎంత మారాం చేసినా భరించేది. అందరి తల్లులకన్నా తన తల్లే మంచిదనుకునే వాడు. తనామెను నానా బాధలూ పెట్టాడు. అయినా ఆమెలో ప్రేమ కించిత్తూ కొరవడలేదు. అటువంటి తల్లినీ ఆమెగన్న సంతానాన్నీ సంఘం హీనంగా చూస్తోందంటే, దానికి హృదయముందా?— అనిపిస్తుంది.

రెండునెలల క్రితం నెల్లూరు వెళ్లిన రాయప్ప ఒక వింత వార్త మోసుకు వచ్చాడు. రాయప్ప శివరావు అంతరంగిక నౌకరు. పొడుగాటి మీసాలూ, గిరజాల జుట్టూ, వస్తాదులా వుంటాడు.

ప్రొద్దునే కాఫీ, ఫలహారం పూర్తిచేసి ఆఫీసు రూములో కూర్చున్న శివరావు అది వినగానే దిగ్భ్రాంతుడయ్యాడు. రాయప్ప, 'అవునుసార్! ఈ జయరావుగారి తల్లి బతికే వుంది. నేను కొంత మందిని, డబ్బు ఆశ చూపించి, మరీ కనుక్కున్నాను. ముప్పైఏళ్ల క్రిందట ఆ ప్రాంతాల్లో వుండిన వాళ్లద్వారా తెలిసినదేమంటే, గిరిధరరావుగారి భార్య, జయరావుగారి బాల్యంలోనే, భర్తను వదిలిపెట్టి ఎవడితోనో లేచిపోయింది. తరువాత ఆయన ఆ వూరు వదిలిపెట్టి, ఈ వూరు వచ్చి ప్రాక్టీసు పెట్టారు. ఇక్కడి వాళ్లెవరికీ ఈ సంగతి తెలియదు. జయరావుగారికసలే తెలియదు.' అన్నాడు.

'ఇది నిజమేనా?' అని ఖంగారుగా కుర్చీలోంచి లేచాడు శివరావు.

'ఎందుకు బాబూ ఆ ఖంగారు? ఎక్కడికి వెళ్తారు?'

'పద, నెల్లూరుకి వెళ్దాం. ఈ విషయం నేను స్వయంగా కనుక్కుంటాను'

'అంత శ్రమ అక్కర్లేదు. అన్ని

సపట్

మలామ్

తామర, గజ్జి, విడుము.
పాదములమీద మరియు వేళ్ల మధ్య పగుళ్లను పోగొట్టుటకు దివ్యమైనది.

SAPAT & CO., BOMBAY 2.

N.P. TEL.

ఏజంట్లు: ఏ ట్రేడ్ ప్రమోటింగ్ కార్పొరేషన్
బకింగ్‌హాం పేట, విజయవాడ—2.

శ్రీ వాణీ సాహిత్య క్రాస్‌వర్డ్ పజిల్ నెం. 15

Licensed by the District Collector Warangal. L. No.1 Dt. 8—10—67
(ఈ పజిల్ తాలూకు కీ సొల్యూషన్ జిల్లా కలెక్టర్‌గారి కార్యాలయములో సీలు చేయ బడినది)

రూ. 800 లు

పోటీచేసి గెలుపొందండి!

మొదటి బహుమతి రు. 400 రైట్ ఆన్సర్
రెండవ బహుమతి రు. 250 ఒక తప్పుల ఆన్సర్
3 వ బహుమతి రు. 150 రెండు తప్పుల ఆన్సర్

నిఘంటువు: శబ్దార్థ చంద్రిక

1 అ	జం	2	■	3	ష	4 ధ	ము	■	5 లో
	■	6 వి		చి	■		■	■	
లు	■	■	■		■	7 ము	8 హా		ము
■	9	భ్యు	డు	■	10	■		■	■
11	■	■	■	12	మ్మ	లు	■	■	13
14 ని		15 య	ము	■	■	■	16 ప	ర్వ	
■	■		■	17 భా	18	ర		■	■
19 న		ని	■	■	ర్యా	■	■	20 ర	
	■	క	■	21	శ	ము	■		■
22 కి		■	■	■	ము	■	23	చే	ము

ముగింపు తేది ౨-10-1968 నుండి
1—11—1968 వరకు
పొడిగించడమైనది

నెం. 15 ఆధారములు

అడ్డము:- 1. అత్యంత మనోజ్ఞమైన వివిధ శిల్ప సౌందర్య భంగిమలలో శతాబ్దాలుగా మన ప్రాచీన సంస్కృతినీ నాగరికతనూ ప్రతిబింబింప జేస్తున్న గుహారాజము. 3. రుగ్మత తొలగుటకై కొందరుదీన్ని సేవిస్తారు 6. మన ప్రాచీన తంత్రీ వాద్యము. 7 రెండు ఘడియల కాలము. 9. సభలలోనూ సమావేశాలలోనూ యితని అభిప్రాయమే ఎక్కువగా చెలామణీ అవుతున్నదనవచ్చు. 12. సాధారణంగా చెట్లకు కాయలు వీటికి కాస్తాయి. 14. శాస్త్రవేత్తలు ధ్రువపరచిన అభిప్రాయ సారాంశమును యిలా అంటాము. 16. లేవడిలోనున్నవారికి మామూలురోజూ ఈరోజూ సమానమే నంటారు. 17. శివుని జటాజూటమునుండి భారతావనికి దిగి వచ్చిన స్రవంతీమ తల్లి. 19. తామరతీగ. 20. మిత్రుడు. 21. పిల్లలు నేటికీ దీనితో వేటాడుటకద్దు. 22. పాల పిట్ట. 23. సాధారణంగా ఇది అందరి ఇండ్లలోనూ వుంటుంది. **నిలువు:**— 1. ఇటువంటివారు పాలకులుగానున్న రాజ్యమందలి ప్రజలకు సుఖశాంతులుండవంటారు. 2. పువ్వు పుట్టుటతోడనే యిది వ్యాపిస్తుంది. 3. ఇది కలిగినవారికి ఐబడునదే దానమవుతుంది. 4. అదృష్టహీనులకిది లభ్యము కాదు. 5. ఇది వున్నవారికి వేరే దుర్గుణమెందుల కన్నారు పెద్దలు. 8. పొరుగింటికి యిది లేకుండా పోవుట అగౌరవముగా భావిస్తారు. 10. పసిపిల్లలకత్యంత ప్రియమైనది. 11. ఒక భూభాగంమీద దురాక్రమణ జరిగినప్పుడు సాధారణంగా యిది సంభవిస్తూంటుంది. 13. దీనికి పాలు పోస్తే విషముగా మారుట సహజముగదా! 15. ఆత్మబలములేనివారు దీనివెనుక నాటకమాడుతుంటారట. 16. మార్గము. 18. వేదములు మొదలైన మన ప్రాచీన గ్రంథములు వ్రాయుటలో నుపయోగింపబడిన భాష. 19. నాట్యము చేసే స్త్రీ. 20. రాజవాహనము.

కూపను ఒక్కింటికి ఒక్క రూపాయి మాత్రమే

బుజావులూ నేను సిద్ధం చేసుకునే వచ్చాను. ఆ మనిషి మీద ప్రస్తుతం మన వూళ్ళోనే కేసు నడుస్తోంది.'

'ఏం కేసు? ఎవరి మీద?'

'ఈ మధ్య సలాం సాయెబు సారా కొట్టు దగ్గిర దొమ్మి జరిగింది చూశారూ. అందులో ఆ కొట్టు యజమానురాలి మీద కూడా కేసు పెట్టారూ, ఆ మనిషే జయరావు తల్లి.'

'ఛీ! ఛీ! సలాంసాయబు ఉంపుడుకత్తె? పచ్చి అబద్ధం!'

'అబద్ధం కాదు సార్. ఆ మనిషి ఇద్దరు ముగ్గురు చేతులు మారి చివరకు అయిదేళ్ల క్రితం సలాంసాయెబు చేతిలో పడింది. లేచిపోయిన దానికి వీడూ వాడూ అన్న వివక్షత ఏమిటి?'

'అయితే ఈ కేసు జయరావే నడిపిస్తాడు. మరో వారం రోజుల్లో విచారణ కొస్తుంది.'

'అవును సార్. జయరావుగారు క్రాస్ ఎక్జామినేషన్ మొదలెట్టేసరికి బండారం అంతా బయటపడ్తుంది'

నిప్పులు తొక్కిన కోతిలా శివరావు ఇటూ అటూ పచారు చెయ్యసాగాడు. శివరావు మనసులో ఏవేవో ఆలోచనలు పరిగెడుతూంటే, అంతలో ఒక్కసారి ఆనందంతో రాయప్పను కౌగలించుకుని, 'నువ్వు చెప్పిందే గనుక నిజమైతే మరి మనికి ఈ జయరావు పొగరణగించే అవకాశం దొరికినట్లే. నాకు నువ్వు మహోపకారం చేశావు.' అన్నాడు. తరువాత అతనిని వదిలి ఒక్కనిముషం ఆగి, 'కానీ, నేనిది నమ్మలేకుండా వున్నాను. ఇంత వైపరీత్యం వుంటుందా? ఉన్నా ఈ విషయం ఇన్నాళ్ళు దాగి వుంటుందా?' అని అడిగాడు.

రాయప్ప 'అది ఆశ్చర్యమే సార్ కాని ఆయన ఆ వూరువదిలి వచ్చెయ్యటం వలన అక్కడివాళ్లకు తరువాతేం జరిగిందో తెలియదు. ఇక్కడివాళ్లకు ఈయన పూర్వ చరిత్ర తెలుసుకునే ఉద్దేశం కలుగ లేదు. అందుకే కొడుకునికూడా, తల్లి చచ్చిపోయింది అన్న భ్రమలో పెంచాడు.' అన్నాడు.

'అవునవును. కానీ ఎంతమోసం! ఆ జయరావుగాడు తన చరిత్ర ఇంత అసహ్యమైనదని తెలుసుకోక, ఇతరులను వేళాకోళం చేస్తాడా? సరేకానీ! వాడిపంగతి

గాజు కిటికి

నేను కనుక్కుంటాను. ఇంతటితో వాడి పరువు ప్రతిష్ఠలు గంగలో కలిసినట్లే. వాడికి తప్పకుండా ఈ శాస్తి జరుగ వలసిందే.' అని శివరావు తన మనసులోని అక్కసునంతా రాయప్పముందు వెళ్ళగక్కాడు.

ఆ క్షణంనుంచీ శివరావు తన పగ తీర్చుకోవటానికి తగిన ప్రయత్నాలు ప్రారంభించాడు. సలాం సాయెబు కొట్టుదగ్గిర జరిగిన దొమ్మిలో ఎక్కువ సంబంధం లేకపోయినా వాళ్ళందరికీ సారాపోయించి దొమ్మికి పురిగొలిందని తాయారమ్మమీద నేరం మోపారు పోలీసువారు. తాయారమ్మకు తనకు సారాకొట్టు పెట్టినందుకు ఏదో జుల్మానా కోర్టువారు వేస్తారని తెలుసు. అది చెల్లించెయ్యడానికి సిద్ధంగానే వుంది. అది అప్పుడప్పుడు జరిగే విషయమే. సారా కొట్టుపెట్టడం, దొంగ వ్యాపారం చెయ్యడం, మొదలైనవాటిలో సిద్ధహస్తులైనవాళ్ళు అప్పుడప్పుడు పోలీసులు తమమీద కేసుపెట్టడం, ఏదో చిన్న జుల్మానాతో ఆ తతంగం పూర్తిచేసుకోవడంకూడా తమకు పరిపాటే. ఈసారి కూడా ఈ కేసులో తాయారమ్మ పాత్ర అంతే.

కాని అంతమాత్రంతో ఊరుకుంటే శివరావు ప్లాను నెరవేరదు. కేసులో తాయారమ్మపాత్ర కొంచెం హెచ్చు ప్రాముఖ్యత వహించాలి. క్రాస్ ఎక్జామినేషన్‌లో తాయారమ్మ పాతచరిత్ర బయటపడాలి. అదివిని బార్ బారంతా దిమ్మెర పోవాలి. ఆక్షణంలో జయరావు మొహం తను చూడాలి. తరువాత ఊరు ఊరంతా జయరావు తల్లిగురించి చెప్పుకోవాలి.

ఆ అపనింద భరించి జయరావు బ్రతుకగలడా?

తాయారమ్మ అంతకుముందు కూడా కోర్టెక్కింది. కాని అప్పుడు ఆమె గత చరిత్రను ఎవరూ ప్రశ్నించలేదు. ఆమె ఎవరితోనూ తనగురించి చెప్పుకోలేదు. అందుకే ఆ రహస్యం అలా వుండిపోయింది. ఆవిడకు వయస్సు ఏభైఅయిదేళ్ళు. మనిషి పచ్చగా లావుగావుంటుంది. శివరావు ఆమెను అంతకుముందు ఒకసారి చూశాడు. ఆమె చాలా గంభీరంగా వుంటుంది. అంతగా ఎవరితోనూ మాట్లాడదు. అసలామెచేత ఆమె గత చరిత్ర చెప్పించడంకూడా అంత సులభం కాదు.

రాయప్ప ఈ రహస్యం కనుక్కోడానికి చాలా కృషిచేశాడు. అతనికి నెల్లూరులో ముప్ఫైఏళ్ల క్రితం గిరిధరరావుగారనే వకీలు వుండేవాడనీ, అతని పడుచు భార్య ఎవరితోనో లేచిపోయిందనీ, తరువాత ఆయన అవూళ్లో మేడనమ్మేసి, మరో వూరు వెళ్ళిపోయాడని తెలిసింది. ఆ గిరిధరరావే విశాఖపట్నం వచ్చి అక్కడ స్థిరపడ్డాడనీ, అతనికొడుకే జయరావనీ నిర్ధారణ చెయ్యడం అంత కష్టమనిపించలేదు. కాని ఆ స్త్రీ తరువాతేమయిందో, ఎక్కడుందో కనుక్కోడానికి రాయప్ప చాలా కష్టపడ వలసి వచ్చింది. కొంత డబ్బు కూడా ఖర్చుపెట్టాడు. మొట్టమొదట ఆ వూళ్లో ఒక టైలరుతో లేచిపోయింది. అతనితో కొంతకాలం గడిపాక ఒక లారీ డ్రైవరుతో చాలా వూళ్ళు తిరిగింది. ఆ లారీ డ్రైవర్ని ఎంతో శ్రమమీద కలుసుకుని, ఆమె అతనిని వదిలేసి ఒక అరవవాడితో కలిసి రాజమండ్రిలో హోటలు పెట్టినట్లు తెలుసుకున్నాడు రాయప్ప.

ఆ హోటలు కొన్నాళ్ళునడిపి మళ్లీ అకస్మాత్తుగా మాయమైంది. అక్కడి నుంచి ఎక్కడికి వెళ్ళిందో ఎవరికీ తెలియదు. తెలుసుకోవడానికి రాయప్ప రెండు వారాలు చాలావూళ్ళు తిరిగాడు. ఆఖరికి ఎలాగైతేనేం సలాంసాయెబు ఆమెను చేరదీసినట్లూ, వాళ్లిద్దరూ సారాకొట్టు పెట్టినట్లూ తెలుసు కున్నాడు. ఈ విషయాలన్నీ కోర్టులో బయటపెట్టించే పరిస్థితులు కల్పించాలని శివరావు పథకం వేశాడు.

దానికి నాందిగా తాయారమ్మ తరఫున తను వకాల్తా పుచ్చుకున్నాడు. ఫీజే మీ పుచ్చుకోనని ఆశపెట్టి మునుపు తేలిపోయినంత సులభంగా ఈసారి కేసు తేలదనీ, ఈసారి తాయారమ్మకు శిక్షపడే అవకాశం వుందనీ, బెదిరించసాగాడు. అందుకు తాయారమ్మ బెంగపడి పోలేదుగాని, ఎంత డబ్బు ఖర్చయినా, జైలు శిక్ష బదులు జరిమానా పడేటట్లు చూడమని అంది.

కోర్టులో చెప్పవలసిన విషయాలగురించి

బోధపరచడానికి తాయారమ్మను ఒకనాటి సాయంకాలం తన యింటికి పిలిపించాడు శివరావు.

రిక్షాదిగి శివరావు ఇంట్లో ప్రవేశించిన తాయారమ్మ, హాలులోని ఫోటోలలో ఒకదానినిచూసి గతుక్కుమంది. తరువాత నౌకరు వచ్చి, శివరావు ఆఫీసుగదిలో వున్నాడని అక్కడికి తీసుకువెళ్ళాడు. ఆమెను చూచి శివరావు, తన ఎదురు కుర్చీలో కూర్చోమని సంజ్ఞచేశాడు. ఆమె కూచుంది.

'ఒక్క ముఖ్య విషయం చెప్పాలని పిలిపించాను పోలీసువాళ్ళు నిన్నొక 'మర్డర్' కేసులో ఇరికించాలని చూస్తున్నారు'

'హత్యా?' అని తెల్లబోతూ అడిగింది.

'అది చాలా రహస్యమైన విషయం. సుమారు ఎనిమిదేళ్ళ క్రితం ఆ ప్రాంతంలో ఒక హత్య జరిగింది. కాని హంతకుడెవరో పట్టుబడలేదు. మొన్నటి దొమ్మికేసులో అరెస్టుచేసిన కొంతమంది ద్వారా దాని సంగతులు కొన్ని బయట పడ్డాయి. దానితో నీకెలాంటి సంబంధం లేనట్లు ఋజువు చెయ్యడం అవసరం. నువ్వు సలాంసాయెబును కలుసుకొని అయిదేళ్ళయింది కదూ!'

'అవును'

'నీ భర్త లాయర్ గిరిధరరావు కదా? నీది అసలు నెల్లూరు కదా? నువ్వాయినను వదిలేసావు కదా?' తాయారమ్మ జవాబివ్వలేదు. శివరావు ఆమె నంక చూశాడు.

'ఇవాళ కాకపోతే రేపైనా కోర్టులో జవాబివ్వాలి తప్పదు' అన్నాడు కఠినంగా.

'ఆయన పేరు కోర్టు కీడవడం నా కిష్టంలేదు'

'అయితే నువ్వు చిక్కుల్లో ఇరుక్కుంటావు'. అని బెదిరించాడు.

కొద్దిసేపు వాదించింది గాని చివరకు, అవసరమైతే తన గత చరిత్ర కోర్టులో చెప్పేటందుకు అంగీకరించింది తాయారమ్మ. అందుకు చాలా చింతిస్తున్నట్లు ఆమె మొహం చెప్తోంది.

శివరావు 'ఇక నువ్వు వెళ్ళవచ్చు' అన్నాడు. తాయారమ్మ లేచింది, వెళ్ళడాని కుద్యుక్తురాలై. మళ్ళీ ఆగి, 'ఇందాకా ఇటు రాబోయి హాలులోకి వెళ్ళి ఒక స్త్రీ ఫోటో చూశాను. ఆ ఫోటో ఫ్రేము తెల్లది. ఆ వ్యక్తి నాకు బాగా తెలుసు. ఆమె మీకేమైనా అవుతుందా?'

గాజు కిటికి

అంది.

'నీకెలా తెలుసు?'

'మాది పాత పరిచయం. ముప్ఫై ఏళ్ళకుపైగా గడిచినా, నేనామెను మర్చిపోలేను. ఆమెను ఒక్కసారి చూడాలి. ఆమె లాటి పుణ్యాత్మురాల్ని ఒక్కసారి కలుసుకుని మాట్లాడితే నాకు కొంత మనశ్శాంతి కలుగుతుంది;' అని నెమ్మదిగా అంది.

తన తల్లిని 'పుణ్యాత్మురాలు' అని ఒకరు, మొదటిసారిగా జీవితంలో, సంబోధించడం విని శివరావు దిగ్భ్రాంతుడయ్యాడు. 'ఆమె లేదు. చనిపోయి చాలా కాలమైంది.'

తాయారమ్మ కండ్ల వెంట నీళ్ళు గిర్రని తిరిగాయి. గద్గద స్వరంతో 'అయ్యో!' అంది. ఆమెలో ఒక్కసారిగా ముసలితనం బయటపడ్డట్లయింది. మెల్లగా, వంగిన నడుంతో తలుపు వైపు కదిలింది. కాని శివరావు, 'ఆమె గురించి నీకేం తెలుసు?' అని అడిగాడు.

కన్నీళ్లు తుడుచుకుంటూ తాయారమ్మ 'అదొక విచిత్రగాథ' అంది. అని, 'సరే ఇక ఆమెకూడా లేదన్నమాట' అని పైకి ఒకసారి చూసింది. ఆమె చాలా బాధపడుతోందని గ్రహించిన శివరావు, 'ఆమె నీకెలాపరిచయమో చెప్పలేదు'. అన్నాడు.

'పోనీండి. ఇప్పుడావిషయాలు ఎందుకు?' అంది.

'చెప్పి తీరాలి లేకపోతే నాకు శాంతి వుండదు.'

'ఆమె నేనూ చిన్నప్పటి స్నేహితురాళ్ళం.' అని శూన్యంలోకి చూస్తూ ప్రారంభించింది. 'గిరిధరరావుగారు ఆమెను ప్రేమించి, వివాహం చేసుకుంటానని నమ్మించి మోసం చేశాడు. ఆమె కొకబిడ్డ కూడా పుట్టాడు. ఆయన వివాహం నాతో జరిగిందికానీ నన్నేనాడూ ఆయన ప్రేమగా చూడలేదు. అయన ఆమెతోనే కాలం గడిపేవారు. ఆమెను నేను మొదట్లో చాలా ద్వేషించేదాన్నిగాని తరువాత ఆమె చాలా ఉత్తమురాలని తెలుసుకున్నాను.' అని ఆగింది.

'నువ్వు పొరబడ్డావు ఆ ఫోటోలోని స్త్రీ ఒకపతిత'. అన్నాడు శివరావు విచారంగా.

'కాదు. ఆమె నాకు బాగా గుర్తుంది. గిరిధరరావుగారిచేత మోసగింపబడ్డాక నెల్లూరు హాస్పిటల్‌లో ఒక మగబిడ్డను కని తరువాత ఈ ప్రాంతాలకే వెళ్ళాననీ, ఇక్కడ తమ బంధువులెవరో వున్నారని చెప్పింది. ఆమెపేరు రంగమణి.'

ఈసారి శివరావు నిశ్చేష్టుడయ్యాడు. 'పేరదే కాని, నాతల్లి వ్యభిచారి.' అని అరిచాడు గట్టిగా. ఆమె 'పొరబడ్డారు. లోకం ఏమైనా అనుకోనీగాక. ఆమె పవిత్ర. లోకంలో అనేక అపవాదులు వెంటాడుగాక, ఆమె చాలా ఉత్తమురాలు. ఆమె పాదాలు సోకె అర్హతకూడా నాలాటి స్త్రీలకు లేదు' అంది ఆమె మొహంలో నిజం ప్రతిఫలింపజేస్తూ.

జీవితంలో తనతల్లిని ఎవరో పొగడడం మొదటిసారిగా వింటూన్న శివరావు ఉబ్బి తబ్బిబ్బవసాగాడు. పుట్టుగ్రుడ్డికి, పెద్ద వయస్సులో ఆపరేషన్‌చేసి డాక్టరు కళ్ళు తెప్పిస్తే, అతనికి మొదట్లో కనిపించిన వెల్తురుకి కళ్ళు మిరుమిట్లు గొల్పుతాయి; క్రమంగా ఆ వెల్తురు కలవాటుపడ్డాక, ఆ ప్రపంచం, ఆకాశం, సూర్యోదయం, చంద్రుడూ, సముద్రాలూ మొదలైన దృశ్యాలూ మనుషులూ కన్పిస్తూంటే, అవ్యక్త హృదయం ఆనందంతో గంతులేసినట్లు శివరావులో సంతోషం పొంగసాగింది, ఆమె మాటలలో నమ్మకం కలిగాక.

ముని శాపంచేత రాయైపోయిన నాతి శ్రీరామపాద రజస్పర్శచేత మనిషిగా మారినప్పుడు ఆమెలో కలిగిన చైతన్యంలాటిది, శివరావు మనసులో కలిగింది.

ఆ ఉత్సాహంతో తాయారమ్మ చేతులు పట్టుకుని, 'నువ్వు నా పాలిట దేవతవు. ప్రపంచం అంతా తెగనాడుతున్న నా తల్లిని మంచిదని అంటున్నదానిని నువ్వొక్కర్తెవే కన్పిస్తున్నావు. నా తల్లి వ్యభిచారి అనీ, శరీరం అమ్ముకున్నదనీ అందరూ అనడం విన్నాను కాని ఇంత చక్కనిమాటలు ఎప్పుడూ వినలేదు' అన్నాడు.

అతని ఆనందంచూసి ఆమెలో జాలి కలిగింది. ఇద్దరూ హాలులోకివెళ్ళి ఆమె

ఫోటో ముందు నిలబడ్డారు. తాయారమ్మ, 'స్త్రీ జీవితం బహు దుర్గమమైంది. అందులో ఏ మాత్రం లోపం జరిగినా లోకం ఇట్టే ఆమె మీద అపవాదులు వేస్తుంది. బహుశా ఆమె జన్మించిన కులంవల్లగానీ, ఆమెను ఇక్కడ ఆదరించిన వ్యక్తుల వలనగాని ఆ చెడ్డపేరు వచ్చి వుంటుంది. తన సర్వస్వం గిరిధర రావుగారి కర్పించిన సాధ్వి ఆమె' అంది.

తన జీవితం ధన్యమైనట్లు తోచింది శివరావుకి.

* * *

మర్నాడు సాయంకాలం కోర్టునుంచి తిరిగిరాగానే రాయప్ప, శివరావు నడిగాడు.

'ఏం సార్ ? కేసంతా అల్లా తేల్చేశారు తాయారమ్మచేత ఏమీ చెప్పించలేదు ?' అన్నాడు నిరుత్సాహ వదనంతో.

కోర్టు డ్రస్సు విప్పేసి మామూలు దుస్తులు వేసుకుని, రాయప్ప ఇచ్చిన కాఫీ కప్పు చేతో పట్టుకుని కుర్చీలో కూచున్నాడు శివరావు.

'రాయప్పా ! ఇన్నాళ్ళూ పగ సాధించడం గొప్పదనుకున్నాను గాని, అంతకన్నా క్షమ అనేది ఇంకా గొప్పదని ఇవాళ తెలుసుకున్నాను' అన్నాడు.

'అయితే జయరావుగారి సంగతి అంతేనా ?' అని ఆశ్చర్యంతో అడిగాడు రాయప్ప.

'అతను గాజుకిటికీల వెనకాల నివసిస్తున్నాడు. ఏ నిముషంలో వాటిమీద ఎవరు రాయివేసినా అవి పగుల్తాయి. నాకుమాత్రం నా మనసులోని బాధ తీరిపోయింది. జయరావు మాటలకు బాధపడే అవసరం పోయింది.' అని తల్లి ఫోటోవైపు చూశాడు.

'కర్ణుణ్ని సూతపుత్రుడు అని నిందించిన లోకాన్ని లెక్కచెయ్యక పోవడమే కాక, చివరిదాకా తను కుంతీపుత్రుణ్ణి అని ప్రకటించుకోక పోవడంలో ఎంత ఔదార్యం చూపించాడు కర్ణుడు !' అని శివరావు అంటూంటే రాయప్ప మౌనంగా తలూచాడు.

మహాభారత యుద్ధంలో కర్ణుడు ఆఖరి దశలో, తన రథచక్రాన్ని పైకెత్తబోతూ ఒరిగిపోతున్న దృశ్యం ఇద్దరి మనసులలోనూ మెదిలింది. ●